

3. Савченко О. Нерівність доходів по-українськи: «гірше», ніж у Гондурасі, «краще», ніж у Швеції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrinform.ua/rubric-economy/2162366

4. Гейл Девід, Мак-Грю Ентоні. Глобалізація/антиглобалізація / Пер. з англ. І. Андрущенко. – К.: К.І.С., 2004. – С. 180.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ЗЕРНА

Галка А. С., студентка, Фомішина В. М., д.е.н., професор
Херсонський національний технічний університет

Економічна безпека підприємства займає важливе місце в процесі ефективного управління ним, тому є невід’ємною ланкою його стратегічного управління, в залежності від цілей господарювання, засобів і можливостей їх досягнення, умов господарювання та конкурентного середовища, та ін. Стратегія економічної безпеки – це сукупність найбільш значущих рішень та заходів, спрямованих на забезпечення прийняттого рівня безпеки функціонування підприємства [1, с. 165]

Виходячи з сутності поняття «економічна безпека підприємства» та суджень щодо нього [44, с.19]: умовою безпеки є – захищеність або досягнення цілей підприємством; концепція вищого рівня та концепція нижчого рівня [2, с. 212], за якими виділено інтереси – розвиток, стабільність, протистояння загрозам [3] та за кожним визначено критерії: ефективність використання ресурсів – постійний розвиток, фінансова-економічна стійкість – адаптація, стабільність та безперервність виробничої діяльності – протистояння загрозам [4, с.131], пропонується концептуальний підхід до формування стратегії економічної безпеки підприємства та типи стратегій за ним (рис. 1).

Рис. 1. Типи стратегій економічної безпеки підприємства за концептуальним підходом
Джерело: [5, с. 54]

Такий підхід в повній мірі розкриває функціональність системи економічної безпеки підприємства, запропонованої Сорокіною І.В. [6, с.120], дозволяє враховувати всю багатопредметність змісту поняття «економічна безпека підприємства», комплексно та послідовно підійти до процесу її забезпечення. Даний підхід відрізняється від інших тим, що враховує, як стан, так і напрямок розвитку підприємства, що досліджується. Запропоновані типи стратегій економічної безпеки підприємства логічно, послідовно та в повній мірі відповідають її концептуальним положенням [1], працюють на досягнення її цілей.

При виборі того чи іншого типу стратегії економічної безпеки підприємства необхідно враховувати зазначені концептуальні аспекти питомої категорії, що систематизує елементи системи економічної безпеки підприємства та робить механізм її забезпечення дієвим.

Концептуальний підхід до формування стратегії економічної безпеки підприємства – це реалізація необхідності формування нової політики управління підприємством сьогодні, в складі якої повинні буди інструменти ідентифікації можливостей та обмежень господарювання.

Важливою складовою механізму підвищення рівня економічної безпеки українських підприємств на світовому ринку зерна повинна стати саме економічна компонента [7]. реалізацію якої пропонується здійснювати через страхування таких підприємств. Для реалізації економічної складової можна використати нового виду страхування - страхування сільськогосподарських ризиків як інструменту забезпечення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Систематизація загроз і ризиків діяльності сільськогосподарських підприємств, що виходять на світовий ринок зерна, наведена у табл. 1. вказує на перевагу фінансових ризиків, які найбільше впливають на діяльність зазначених підприємств. Ця систематизація може бути використана для розроблення нового виду страхування сільськогосподарських ризиків як інструменту забезпечення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Таблиця 1

Систематизація загроз та ризиків діяльності сільськогосподарських підприємств, що виходять на світовий ринок зерна

	Види загроз	Форми прояву	Види ризиків	Форми прояву	Наслідки
екзогенні	політико-правові	зміни у законодавстві	політико-правовий	Врахування змін у законодавстві в діяльності сільськогосподарського підприємства	Посилення
	макроекономічні	Знецінення вітчизняної валюти	фінансовий	Зміни у вартості продукції непропорційні зростанню витрат на її вирощення	Повна або часткова втрата очікуваного прибутку
	фінансові	Коливання валютних курсів	фінансовий	зменшення частки ринку	
	Ринкові (або галузеві)	Зростання конкуренції	ринковий	Втрата ринків збуту продукції	
	крайнові	введення санкцій щодо України	фінансовий	Порушення умов реалізації сільськогосподарської продукції	
	Контрагентні (загроза надійності партнера)	ліквідація, банкрутство партнерів	фінансовий		
	екологічні	Забруднення території, на якій розташовується підприємство	еколого-економічний	Використання екологічно небезпечних технологій у процесі виробництва	Зниження якості та конкурентоспроможності

				сільгосппродукції	сільськогосподарської продукції
ендогенні	кадрові	Низько-кваліфіковані працівники	кадровий	Відсутність новий прогресивних напрямів розвитку с/г підприємства	
	виробничі	зміни у вимогах щодо якості продукції	фінансовий	Зростання витрат на приведення діяльності с/г підприємства до існуючих вимог щодо якості продукції	Повна або часткова втрата очікуваного прибутку
	технологічні	Зношення обладнання та технологій вирощення с/г продукції	виробничий	Зниження конкурентоспроможності продукції сільськогосподарського підприємства	
	фінансові	Неефективне управління фінансовими ресурсами	фінансовий	Не врегулювання доходів та витрат с/г підприємства	

Джерело: [7]

Для того, щоб зменшити ризики, які виникають у сільськогосподарських підприємствах їх необхідно обов'язково застраховувати, оскільки страхування є одним із основних інструментів мінімізації виробничо-господарських ризиків у сільському господарстві.

Проаналізуємо стан ринку агрострахування для вибору страхової компанії за критерієм рівня виплат по страхових випадках. Згідно даних Проекту «Розвиток фінансування аграрного сектору в Європі» складеного Всесвітньою банківською групою чітко аргументується, що ринок аграрного страхування України протягом 2014-2016 рр. демонструє тенденцію до повільного скорочення: зменшуються усі реальні показники його діяльності (кількість укладених договорів, об'єм застрахованих площ та зібраних страхових премій у реальному вимірі) [8].

У 2017 році вперше, починаючи з 2011 року, зростає кількість укладених договорів страхування: зростання склало 21%. Обсяг зібраних страхових премій у гривні зростає вже третій рік поспіль, зокрема, у 2017 році він зріс на 30% та склав 204,4 млн грн. В загальному у 2017 році страхові компанії уклали 957 договорів страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, зокрема, 427 – на зимовий та 530 – на весняно-літній період. Загальна страхова сума за договорами страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень склала 5,913 млрд грн. Сума зібраних страхових премій склала 204,4 млн грн, що на 30% перевищує рівень минулого року. Сільськогосподарські культури були застраховані на загальній площі 657,1 тис. га. Середня ставка страхової премії за весь андерайтинговий рік склала 3,5%, зокрема, 3,7% – за зимовий період та 3,4% – за період весна-літо [9]. У 2017-му страхування сільськогосподарських культур здійснювали 15 страхових компаній. Показники страхування за цей період наведені у табл 3.13.

Таблиця 2

Зведені дані страхування в розрізі страхових компаній, 2017 р.

№	Страхові компанії	Премії, тис. грн.	Виплати, тис. грн.	Рівень виплат, %
1.	PZU Україна	31775	19167	60,32
2.	Країна	7866	172	2,18
3.	АСКА	6341	56761	895,14
4.	АХА Страхування	6763	278	4,11
5.	ІНГО Україна	7015	2636	37,58

6.	Арсенал Страхування	2541	31	1,22
7.	Здорово	825	584	70,83
8.	ТАС СГ	510	55	10,70
9.	Провідна	513	199	38,83

Джерело: [8]

В Україні найпоширенішим є страхування від окремих ризиків, мультиризикове та індексне страхування не користуються попитом через високу ціну.

Серед наведених страхових компаній найбільшим рівнем виплат відрізняється страхова компанія АСКА. Для досліджуваного підприємства рекомендовано обрати саме її. Культури які потрібно страхувати за рівнем значимості визначені наступним чином: озимий ріпак, соняшник, пшениця, озимий ячмінь.

Література:

1. Линник О.І. Стратегія економічної безпеки підприємства як фактор зменшення впливу зовнішніх та внутрішніх загроз / О.І. Линник, Н.В. Артеменко // Вісник НТУ «ХП». – Х.: НТУ ХПТ. – 2013. – № 67 (1040). – С. 159-169.
2. Овчаренко Є.І. Дискриптивна комплементарність забезпечення економічної безпеки та вітчизняних управлінських традицій / Є.І. Овчаренко, Я.М. Криль // Економіка Менеджмент Підприємництво. – 2011. – № 23 (II). – С. 211-217.
3. Мельникова К.В. Сучасні управлінські поняття до визначення категорії «економічна безпека підприємства» / К.В. Мельникова // Економіка Крима. – 2011. – № 4 (37). – С. 167-170.
4. Іващенко Г.А. Ідентифікація дефініції «економічна безпека підприємства» / Г.А. Іващенко, О.Ф. Ярошенко // Бізнес-Інформ. – 2011. – № 9. – С. 129-131.
5. Роженко О.В. Стратегії економічної безпеки підприємства / О.В. Роженко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Вип. 51. – С. 51-55. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_51_11.
6. Сорокіна І.В. Теоретико-методологічні аспекти формування системи економічної безпеки підприємства / І.В. Сорокіна // Актуальні проблеми економіки. – № 12(102). – 2009. – С. 114-122.
7. Економічна безпека аграрної галузі України в умовах інституційних трансформацій: монографія / С.В. Козловський, Л.В. Шаульська, В.О. Козловський, Г.Ф. Мазур, Є.С. Жураківський. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. – 254 с.
8. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com>
9. Аналітичне дослідження «Ринок агрострахування України у 2017-му андеррайтинговому році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroinsurance.com/wp-content/uploads/2017/11/Ryynok-agrostrahovaniya-Ukrainyi.pdf>

СТРУКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ ТЕХНОЛОГІЙ

Демченко К.В., студентка, Циганов С.А., д.е.н., професор інститут міжнародних економічних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Технологія – сукупність знань про використання або удосконалення машин, устаткування, що забезпечують обробку, виготовлення, зміну стану, якості і форми сировини, матеріалів або напівфабрикатів, а також про реалізацію продукції.